

Mit üzentek az utókornak a Mátyás-templom építői?

Delet jelez a Vármúzeum barokk tornyának harangos órája. A Mátyás-templom tetefén még helyére illeszt egy szolnai-cserepet egy tartalékos munkás s aztán amint lefelé ereszkedik a templom fala körül emelt gegerendaállványok lépcsőin, nyomában többen is lejönnek a földszintre. Ebédészünetben körülülnek az építők a kolostorromokból irodának, étteremnek alakított boltozott szobában és megbeszéljük a Huszár-torony keresztje alatt fénylő gömbben talált bádogos történetét. Erről a hosszúka, körülbelül 40 centis csőről közölte a Magyar Nemzet keddi száma, hogy üzenetet találtak benne a templom újjáépítői.

A legidősebb munkás, Szuri István éppen úgy tud valami történetet a Mátyás-templom újjáépítéséhez hasonló műemlék-építkezésekről, mint a nála valamivel fiatalabb Füleki János, aki mint mondja, két évvel ezelőtt még az Országháznál végzett szakszerű tetőfedést, korábban pedig a MÁV Köröndön levő műemlék-épületénél.

Nem újdonság nekünk egy-egy ilyen lelet. Öregbbs munkások mesélték, hogy különösen templomok építésénél szokásos bádogosba zárt az építkezés történetét, megőrizni az építők nevét és általában hírt adni az építkezés idejéről az utókornak...

Pergamentkeres 1882-ből

A Huszár-torony régi gömbjében talált üzenet pergamentkeres 1882-ből közli, hogy a restaurált Mátyás-templom ács munkáit a budai Eizenberger Imre ácsmester, a bádogosmunkákat pedig az ugyancsak budai Kázmán János bádogosmester és legényei végezték.

Egy másik pergamentlap feliratáról tudjuk meg, hogy a kultuszminiszter nem volt jelen a templom avatásán, csak a megbízottját küldte el.

És érintetlenül találtak egy újságpéldányt, a lepedőfor-májú Egyetértés 1882. június 2-i példányát, amelynek első oldalán, mint napi főse-ményt a főrendiház bosnyák-vitáját olvashatjuk.

Tetőfedők és bádogosok tréfálkoztak mesélők, milyen jól mulattak ennek a lapnak egynemely apróhirdetésén. A fiatal Győre János noteszébe írta ki például azt a házassági hirdetést, amely szerint Erzsike szemrehányást tesz Bélának, hogy bár fehér rózsával és zsebkendővel lohog-tatva várta, a gonosz Béla mégsem jelent meg a talál-kozón.

Igy élünk 1961-ben

A hagyományak természetesen eleget tettek a Mátyás-templom újjáépítői is. A régi kis bádogos mellé újat készí-tettek s ebbe elhelyezték a mai kor üzenetét az utó-dok számára. Mit üzentek? Többek között beletették az Esti Hírlap külön kiadását, amely április 12-én jelent meg és Gagarin őrnagy űr-repülésének híré közölte a nagyközönséggel. Elhelyezték benne, a Mátyás-templom újjáépítőinek névsorát.

Az újjáépítés dokumentu-ma elmondja, hogy a Hitler-fasizisták kártevése megron-gálta a második világháború-ban a főtemplomot, amelyet a Magyar Népköztársaság az ország újjáépítése keretében 1955-ben kezdett újjáépíttetni és az építkezést a munkások

1963-ra fejezik be. Az épít-és tervezője az EM Köz-építettervező Vállalat, mér-nőke Borsos László, a generál-kivitelező az EM Kőfaragó Vállalat mérnöke, Borsos Pál, a szakipari munkákat az EM Szakipari Vállalata végzi. S aztán következnek a nevek: Tátrai János igazgató, Kékesi Nádor főmérnök, Farkas Károly diszpécser, Bay István rayonvezető.

Két fiatal technikusnő ké-szítette az új tekercs terveit s aztán megőrizték a mun-kások nevét, Szuri Istvánt, amelyet követ Füleki János, Győre János, Szűcs Gyula, Benda Ágoston, Kontor Mi-hály, Lajkó János neve.

A Népszabadságból is né-hány oldalt helyeztek a te-keresbe. Miről beszélnek a napi krónikások, a bádogos lepecsételéseinek napján? Laoszban aláírták a tűzszü-neti nyilatkozatot, Magyaror-szágon kétszáz szakmát tanu-lunk a gimnazisták, Jeru-szálemben az Eichmann-per folyik s az egyik cikk össze-hasonlítja Gagarin őrnagy és az amerikai Shepard űrutá-jának teljesítményét. A mun-kások megírták, hogy mennyi volt a hús, a kenyér, a bor ára ezen a napon és mennyi volt a munkabér.

Kedves utasunk: kielégítő-e az autóbuszok kényelme?

Egy érdekes közvéleménykutatás tapasztalatai a budapesti MÁVAUT-nál

Az ország legnagyobb autó-közlekedési vállalata: a Buda-pesti MÁVAUT, az utazókö-zönséggel való közvetlenebb kapcsolat kialakítása, az autó-buszközlekedés forgalmának fejlesztése, a kulturáltabb köz-lekedés előbbre vitele érdeké-lő közvéleménykutatást vég-zett a közelmúltban. E munka eredményét Tóth Mihály, a vállalat igazgatója sajtóérte-kezleten ismertette az újsá-gíróknak. A beszámolóra meg-hívtak számos utast, aki rend-szeresen utazik a vállalat autó-buszain.

Tóth Mihály igazgató a töb-bi között elmondotta, hogy a Budapesti MÁVAUT az elmúlt évben közel 65 millió utast szállított, 14 megye-székhelyet és 1192 várost, köz-séget kapcsol be a közleke-désbe.

A vállalat az elmúlt hónap-ban több mint egy héten át 8000 kérdőlapot osztott ki az utasok között. A röplapon ilyen kérdések szerepeltek a többi között: kielégítő-e az autóbuszok kényelme; mit hiá-nyol; mit kifogásol; elége-dett-e a személyzet magatar-tásával, elég udvarias-e?

Az eredmény meglepő volt, mert több mint 3000 válasz érkezett. Megírták a jót, a ki-fogásokat, javaslatokat. Az utasok többsége örült a köz-véleménykutatásnak és elis-merését fejezte ki a vállalat-nak. Többek kifogásolták a fedett, védett megállóhelyek hiányát, hogy több helyen nem függesztik ki a menet-rendet.

159 utas javasolta egyes já-ratok gyorsítását. Sokan az út-hálózat javításának, korszerű-sítésének problémáját vetették fel, hogy az autóbuszok me-netsebességét 60 kilométerről 70-re emeljék fel óránként.

A Csongrád megyei népfrentbizottságok a falu műveltségéért

Szerdán Hódmezővásárhe-lyen tanácskoztak a községi népfrentbizottságok feladatai-ról a mozgalom megyei, járá-si és városi vezetői. A meg-jelentek sok érdekes falusi kezdeményezésről számoltak be. A Hafazias Népfrent köz-ségi bizottságai nagy gondot fordítanak a termelőszövetke-zeti tagok szakmai és általá-nos műveltségének növelésé-re. A közelmúltban mintegy 120 szövetkezeti gazda kapta meg a mezőgazdasági szak-munkás bizonyítványt. Ösztöl kezdve újabb községekben is megszervezik ezeket a tanfo-

Igy szokás ez nagy épít-kezéseknél. Hadd tudják meg az utódaink, hogyan él-tünk mi 1961-ben.

Mi volt a Hollós-torony alatt?

Most már csak azt sajnál-ják — mint Szegei János művezető és Zornett Ferenc építészvezető mondják —, hogy tavaly előtt nem szenteltek időt egy másik érdekes lelet kibongésására.

A Hollós-torony talapzatá-ban a kőcsiszolók bevert be-tűkkel trótt szöveget találtak. Hosszú körívben és több sor-ban vert szöveg volt. Arról beszélt, mikor rakták fel elő-ször a hollót a kis torony csúcsára s hogy ugyanakkor egy munkás is leesett és meg-halt. Évszámok, nevek szere-peltek, de ez már soha nem kerül nyilvánosságra, mert mielőtt régészek láthatták volna, el is falazták. Ilyen többé műemlék-építkezésnél nem történik meg — mon-dják —, mert a szakmunkások úgy megkedvelték ezt a faj-ta építkezést, hogy minden kőlapra, minden felíratra, le-leltre vigyáznak.

S akár ezt is megüzenhet-jük az utókornak.

Szabó József

Tovább fejlesztik a magyar—kínai villamosenergiaipari kapcsolatokat

Hazaérkezett a villamos-energiaipari szakembereinek küldöttsége, amely kínai meg-hívásra a magyar—kínai mű-szaki tudományos együttmű-ködsi bizottság megbízásából egy hónapot töltött a Kínai Népköztársaságban. A tanács-kozáson megbeszéltek a magyar—kínai villamosener-giaipari együttműködés to-vábbi lehetőségeit. Idén kínai szakemberek jönnek Magyar-országba, hogy a többi között a felszabadítási megoldásban épülő oroszlanói hőerőművet és a Duna menti hőerőmű szabadtéri terveit is tanulmá-nyozzák.

Harc a belvíz ellen a Tisza—Maros szögben

Csongrádban, a Tisza—Ma-ros szögben, az Alföld legmé-lyebb pontján fekszik a deszki Táncsics Termelőszövetkezet földje. A talaj már nem tudja befogadni a sok csapadékot. A laposabb részekben össze-gyűlt víz pusztulással fenye-ggette a közös gazdaság termé-sét. A szövetkezeti gazdák fel-verték a küzdelmet a belvíz-zel, árkokat húztak a levezető csatornához. A hősie munka eredménye, hogy fogy már a víz a legveszélyeztetettebb részekben. A vízlevezetést a Szegedi Vízügyi Igazgatóság is segíti: a megtelt főcsator-nákból nagyteljesítményű szí-vattyúkkal távolítják el a vi-zet.

Tündérpark Balatonfüreden, fénybarlang Jósavón

Modern világítástechnikai módszerekkel idegenforgalmi látványossággá teszik a bala-tonfüredi móló és környékét: négy száz fénycsó és izzó világ-ítást majd. Fényük a tülso, so-mogyi parton is jól látható lesz. A móló két szélén, né-hány centiméterre a földtől, működő fényellenzőket szerel-nek fel, ezekben építik be a sárgás fényű neoncsöveket, amelyek a móló közepén fu-tó sétautat térdmagasságig vi-lágítják meg, így az esti sé-tálók »fényszőnyegen« járhat-nak... A híres füredi park-ban hetven centiméter magas törpe kandelaberek a bokrok közül szórják majd szét fé-nyüket. Az izzók piros, kék, zöld színei valószínű tündér-parkká varázsolják a környé-ket.

Az IBUSZ korszerűsített az aggteleki cseppkőbarlang egyik legszebb részét, a jós-avói bejáratú szakasz világí-tását. A végleges terv szerint a barlang világításához szük-séges energiát a jósavóji, il-letve vöröstorai bejáraton át hozzák be úgy, hogy bárme-lyik alkalmas legyen az egész barlangrész világítására. Hasz-nosítják a barlangban össze-gyűlt, a föld alatti csatorná-ban átvitt, majd a Jósava-forrásnál mintegy nyolcméte-res eséssel kibukkanó víz energiáját is. A barlang egyes szakaszaiban izzólámpák és higanygőzlámpák, erősen és gyenge fénnnyel, sejtlemesen megvilágított részeket váltá-koznak, aszerint, hogy milyen megvilágításban érvényesül legjobban természetes szépsé-gük.

Több fagyalt és üdítőital lesz a nyáron

A nyári idény kezdetén a Belkereskedelmi Minisztérium országsszerte felülvizsgálta, hogy a vendéglátóipar és a kereskedelem felkészült-e a növekvő forgalomra. A fővá-roshoz még mindig kevés a fagyaltot és üdítőitalt árusító pavilon. A minisztérium java-sított, hogy minden olyan cuk-rászdában és eszpresszóban, ahol fagyaltot is lehet kapni, ne csak az ülvendégeket szol-gálgják ki, hanem kirakathá helyezett pultról az utcai járó-klőket is.

A forgalmas útvonalakon és tereken több üdítőitalt árusító ideiglenes pavilon állítanak fel. A parkokban és a sétá-nyokon is a lehetőség szerint megszervezik a szörp- és hű-sítő árusítást. A vendéglátó-k a kereskedelmi vállalatok-nak nyáron fokozottan ügyel-niük kell a higiéniára is.

A Földművelésügyi Minisztérium tájékoztatója a tavaszi mezőgazdasági munkákról

Az elmúlt hetek zivataros időjárása nagymértékben gá-tolta az időszerű mezőgazda-sági munkákat, s így vonta-tottan haladt a növényápolás, a takarmányok kaszálása, a széna szárítása és behordá-sa. A helyenként lehullott nagy mennyiségű csapadék árvizeket, talajleemosódást és iszapoldást okozott. Ezek a területeken a gabonafélék egy része megdőlt.

A vízállások, valamint az elemi kárt szenvedett terüle-tek kivételével a vetést or-szágszerte befejezték. Hason-lóan befejeződött a lucerna első kaszálása is. A vöröshe-re 70 százalékát, a rétek fű-termésének pedig 36 szá-zalékát kaszálták le.

A tapasztalatok szerint sok termelőszövetkezet helyi-telen takarékosági szemlélet miatt nem veszi igénybe a gépállomások kapáló- és ka-szálógépeit, még akkor sem, amikor ez a csapadékos idő-járás miatt nagyon szűksé-ges lenne. A közös gazdasá-gok egy részében főként munkaszervezési hibákból eredően akadozik a növény-ápolás.

A június 10-i jelentések szerint a cukorrépa egész te-rületén befejezték a sarabó-lást és az egyelést, az első kapálást nyolcvan, a máso-dikat pedig húsz százalékra

végezték el. Helyenként meg-kezdtek a harmadik kapá-lást is. A kukorica egyelése 60 százalékra, kapálása 50 százalékra áll. A burgonya töltőgetésével eddig 54 szá-zalékra végezték. Néhány he-lyen a burgonyát másodszor töltőgetik. A napraforgó első kapálását 89, a második kapá-lását 15 százalékra teljesíté-ték. Ezek az eredmények — főként a közelgő aratásra va-ló tekintettel — elmaradást jelentenek, s mindenhol aján-latossá, hogy ösztönöz munká-díjazási módszerek alkalma-zásával meggyorsítsák a mun-kát.

Az aratás előkészületei megfelelő ütemben haladnak. A termelőszövetkezetekben a tervezettnél nagyobb terüle-teken kell kézzel aratni a ka-lászos-félék egy részének megdőlése miatt. A gépállo-mások kijavították a gabona-betakarító gépeket és meg-tartották a gépszemléket. Az őszi kalászosok, elsősorban a nagy termőképességű kül-földi búzafajták biztató ter-mést ígérnek.

A szőlő második, helyen-ként harmadik permetezése, valamint a második kötözés és kapálás folyamatosan ha-lad. A gyakori esőzések miatt a permetezéseket a szokásosnál többször kell megismételni.

Állami gazdasági vezetők tanácskozása Baján

Szerdán Baján tanácsko-zásra gyűltek össze az Állami Gazdaságok Főigazgatósága és a megyei igazgatóságok ve-zetői. Somlyó Ferenc növény-termesztési főosztályvezető vi-taindító előadásában kiemel-te, sikeresnek bizonyult a gyom-irtó szerek alkalmazása. Az állami gazdaságok területén az idén majdnem 150 ezer holdon kapálás nélkül is gyomtalanul fejlődik a kuko-rica. A jövőben azokban a

gazdaságokban, ahol az üzemi méretek és egyéb feltételek lehetővé teszik, a vegyszeres gyomirtáshoz repülőgépeket alkalmaznak. A gyors és szem-vesztéses nélküli aratás elő-készületei megtörténtek. A múlt évi kedvező tapasztala-tok alapján az állami gazda-ságokban nagy területeken alkalmazkazzák a kétmenetes aratást, amit az időjárás is indokol.

Beszélő számok a faluról

Mozgóbüfék a határban,

550 cukrászda, ötmillió adag dupla, ezer divatbemutató

Országjáró emberek társa-gában ülve, arról beszélget-tünk, amit egyébként már olyan sokszor le is írunk: milyen nagy mértékben nö-vekszik falvainkban a kultú-ráltság. Példákat mondtak az olvasómozgalomtól kezdve a falusi eszpresszókban feketét szűrőslő juhász és a falusi lányok, asszonyok divatigé-nyég.

Nem mintha az elmondot-tak ma már bárkire is az új-donság varázsaival hatnának. De ami mégis érdekes, az a számok sorozata.

A falvak kultúráltsága, igényeinek növekedése — mondotta Lipták Sándor, a Vendéglátóipari Országos Szö-vetkezeti Központ igazgatója — sok mindenben, hétköznapi tennivalókban is lemerhető. És ezután a példák hosszú so-ra következett.

Az aratás és cséplés haj-dani »romantikája«, a déli ha-rangszókar a határba ebédet vivő asszonyok és lányok, már a múlté. Az idén aratás-kor már kétezer mozgó büfé (kétezer faluban) jelent meg délente a határban, hűsítő szénsavas italokkal, szendvi-csikkel, cukrászsütemények-kel, mosott gyümölcselel és szörrel is, talán többel, mint tavaly ilyenkor.

A mozgóbüfé az általános szokástól eltérően ezúttal pi-perecikket is ajánl az ara-tásban dolgozó nőknek. És ahol a földművelésszövetkeze-tek, karöltve a tsz-ekkel, még nem tudták ilyen nagyvona-lúan megszervezni a szövetke-zeti bolt »kiköltöztetését« a ha-tárba, ott más módon teszik lehetővé a friss étel és ital helyszínrre való szállítást.

A földművelésszövetkezetek felkészültek az aratás és csé-plés idejére, arra, hogy — ahol igénylik — megoldják az üze-mi étkeztetést is. Ennek a kezdeményezésnek egyre na-

gyobb a sikere. Már tavaly is tízezer tál meleg ételt szolgál-tak ki a határban dolgozók-nak.

Ötszázötven községben van cukrászda — eszpresszó. Ezek közül nem egy olyanban, ahol ezelőtt tíz-tizenöt évvel még a péksütemény is ritkaság számba ment. Lipták Sándor mondotta, hogy a legutóbbi statisztika szerint ezekben az eszpresszókban ötmillió adag dupla feketét szolgáltak ki, és a sütemények fogyasztása semmivel sem kisebb, mint akármelyik jólmenő városi cukrászdában. És megállják a helyüket akármelyik hasonló városi üzem mellett is. Kul-turális jelentőségű feladatok azonban több azoknál. Rá-dióval, televízió-készülékkel, lemezzjátékokkal rendelkeznek, és egy-egy színházi közvetítés hétköznapi is ünneplőbe öltöz-te vonzza oda a falu lakossá-gát.

Az éttermekben és cukrász-dákban évente több mint há-romezer dalestet tartottak. Ezer olyan divatbemutatót rendeztek, amelyen fővárosi manekenek mutatták be a legújabb divatot, amelyek kö-zött a régi szokástól eltérően most már nagy számban sze-repeltek úgynevezett prak-tikus ruhák is.

De elárulhatom — mon-dotta Lipták Sándor —, hogy akad több olyan falu is, ahol a legcsinosabb lányok vonul-tak fel a legkezebb ruhákban, mint amatőr manekenek, igen nagy sikert aratva.

R. Farkas Klári

Csütörtök du. 4 órakor

GALOPPVERSENY

Mosakodás után... fürdő után... használjon Elida

Desodor

Biztos hatású izzadásgátló és szagtalanító krém. Izlé-ses, golyós-műanyag fla-konban kapható az illat-szerboltokban.

Fogy. ára: 17,— Ft